

Процедури за изпълнение на съдебно решение - Испания

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [es](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

СЪДЪРЖАНИЕ

- 1 Какво означава принудително изпълнение в областта на гражданските и търговските дела?
- 2 Кой орган или кои органи са компетентни да извършват принудително изпълнение?
- 3 При какви условия може да се издаде подлежащ на принудително изпълнение документ или решение?
 - 3.1 Производство
- 4 Цел и естество на принудителните мерки
 - 4.1 Кои видове активи могат да бъдат предмет на принудително изпълнение?
 - 4.2 Какви са последиците от принудителните мерки?
 - 4.3 Какъв е срокът на действие на тези мерки?
- 5 Има ли възможност за обжалване на решението, с което се постановява такава мярка?
- 6 Подлежи ли принудителното изпълнение на ограничения, по-специално във връзка със защитата на длъжника или сроковете?

1 Какво означава принудително изпълнение в областта на гражданските и търговските дела?

По принцип принудително изпълнение в областта на гражданските и търговските дела означава, че когато загубилата делото страна не изпълни доброволно подлежащото на изпълнение решение (например влязло в сила съдебно решение), ищецът трябва да подаде молба за принудително изпълнение по съдебен ред, за да се гарантира, че решението ще бъде изпълнено. Така че когато е издадено разпореждане ответникът да погаси дадено задължение, но той не направи това, ищецът (кредиторът) подава молба за принудително изпълнение по съдебен ред и получава удовлетворяване например чрез заповест за разплащателните сметки или имуществото на длъжника, което, след като бъде продадено на публична продажба, ще позволи погасяване на задължението към кредитора с приходите от публичната продажба.

Принудителното изпълнение е част от задачите на съдиите и съдилищата, на които по силата на Испанската конституция от 1978 г. е възложено да постановяват решения и едновременно с това да налагат тяхното изпълнение (членове 117 и 118 от Конституцията). Следователно страните в производството са длъжни да изпълняват съдебните решения и другите правораздавателни актове, както и да осигуряват необходимото сътрудничество за изпълнение на постановеното решение. Съдията трябва да гарантира, че тези изисквания се изпълняват по подходящ начин.

Изпълнението на съдебно решение се изразява в подчиняване на разпореждането на съда, т.е. пълно реализиране на правата, признати на спечелилата съдебния спор страна. Това може да включва искане от страна на ищеца, търсещ принудително изпълнение (наричан по-нататък „взискател“), за възстановяване на парична сума, право да се изиска извършване на определени действия или въздържане от такива или да се поиска удовлетворяване на признато право чрез регистрирането му в съответния публичен регистър, в зависимост от конкретното разпореждане.

Принудителното изпълнение може да е окончателно или временно. Във втория случай и при определени обстоятелства се извършва принудително изпълнение на решение, което все още не е окончателно, за да се избегне ощетяване на кредитора през преходния период (т.е. по време на изпълнението на процесуалните стъпки по обжалване на решението и до постановяването на окончателното решение) поради характеристиките за съдебните производства забавяния (членове 524—537 от Гражданския процесуален кодекс — *Ley de Enjuiciamiento Civil*).

2 Кой орган или кои органи са компетентни да извършват принудително изпълнение?

Испанското законодателство възлага изпълнението на съдебните решения на съдиите и съдилищата в съответствие със законите и нормите относно компетентността (член 117, параграф 3 от Конституцията на Кралство Испания).

Съгласно Конституцията и Гражданския процесуален кодекс (Закон № 1/2000 от 7 януари 2000 г., Държавен вестник № 7 от 8 януари 2000 г., както е изменен), в който се урежда изпълнителното производство по граждански дела, съдията упражнява контрол върху правилното протичане на изпълнителното производство (членове 545, 551, 552 и съответните разпоредби). По молба на вискателя съдията образува производството като постановява „обща заповед за изпълнение“, след като провери съответния изпълнителен титул. Съдията постановява решение също и когато ответникът (наричан по-долу „длъжникът по съдебното решение“) повдигне възражение срещу изпълнението и възбуди специалното производство за оспорване на изпълнението, което е описано по-долу.

Съдебните секретари (*Letrados de la Administración de Justicia*, наричани преди това „*Secretarios judiciales*“ — съдебни администратори) отговарят за определянето и приемането на конкретните принудителни мерки (покани за погасяване, заповед за изземване на вещи на длъжника по съдебното решение, приспадания от разплащателни сметки, възнаграждения и т.н.). След като съдията постанови „обща заповед за изпълнение“, съдебният секретар е този, който контролира изпълнителното производство и приема съответните решения, макар в някои случаи тези решения да подлежат на обжалване пред съдията.

3 При какви условия може да се издаде подлежащ на принудително изпълнение документ или решение?

Като цяло е необходимо да има окончателно съдебно решение, правораздавателен акт или друг изпълнителен титул (съществуват изключения, при които дадено решение подлежи на принудително изпълнение макар да не е окончателно, например при определени обстоятелства се допуска предварително изпълнение на обжалвани решения).

Съгласно член 517 от Гражданския процесуален кодекс, отнасящ се за изпълнителното производство и изпълнителните титули, молбата за принудително изпълнение трябва да се основава на подлежащ на изпълнение акт. На принудително изпълнение подлежат само следните актове:

1. Влезлите в сила съдебни решения, както и арбитражните решения и споразуменията, постигнати чрез медиация. Споразуменията, постигнати чрез медиация, трябва да са нотариално заверени в съответствие със Закона за медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси (*Ley de mediación en asuntos civiles y mercantiles*).
2. Съдебни решения за одобряване или утвърждаване на постигнати в хода на производството съдебни спогодби и споразумения, придружени при необходимост от съответните свидетелски показания на участващите страни с цел да се удостовери конкретното им съдържание.
3. Официални публични документи, но само ако са първо копие. Ако става дума за второ копие, то трябва да е издадено със съдебно разпореждане, в което се посочва лицето, което ще понесе вредата, или лицето, което я причинява, или да е издадено със съгласието на всички страни.
4. Екземпляри на търговски споразумения, подписани от страните и от търговски посредник, който ги е проверил в качеството си на член на професионално сдружение, при условие че са придружени от сертификат, в който посредникът удостоверява, че договорот съответства на вписаното в неговия регистър, и в който се посочва датата на вписването.
5. Ценни книжа на приносител или поименни такива, емитирани законно с цел обезпечаване на задължения, както и купоните на тези ценни книжа, но само когато купоните съответстват на ценните книжа, а самите те във всички случаи — на квитанционните кочани.

Възражението за фалшифициране на ценни книжа, повдигнато в процеса по установяване на съответствието, не възпрепятства постановяването на изпълнителна заповед, ако елементите съвпадат, без да се засяга правото на длъжника на последващо възражение срещу изпълнението въз основа на твърдение, че ценната книга е фалшифицирана.

6. Сертификати с неизтекла давност, издадени от органите, отговарящи за регистрите, които показват, че ценните книжа са обективизирани чрез съответните вписвания, посочени в Закона за фондовите пазари (*Ley del Mercado de*

Valores), при условие че те са придружени от копие на официалния документ, материализиращ ценните книжа, или когато е приложимо, емисията, когато такъв документ се изисква от действащото законодателство.

Срокът на валидност на сертификатите по предходния параграф не изтича след подаването на молба за принудително изпълнение или издаване на заповед за такова.

7. Съдебно разпореждане, с което се определя максималния размер на обезщетението, което може да се търси, издадено при предвидените от закона обстоятелства в рамките на наказателно производство, образувано във връзка със събития, обхванати от задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ за моторни превозни средства.
8. Други процесуални актове и документи, които подлежат на изпълнение по силата на този или друг закон.

Производство

Молбата за принудително изпълнение трябва да бъде подадена до съдията от първоинстанционния съд (*Tribunal de Primera Instancia*), постановил подлежащите на изпълнение решение или правораздавателен акт. Ако обаче изпълнителният титул не е съдебен акт, т.е. ако не произтича от съдебно решение или решение, издадено от съдебния секретар към съответния съд (както е например при нотариално заверени официални публични документи, които подлежат на изпълнение), се прилагат специални правила за определяне на компетентния съд в зависимост от различни привръзки на делото. Най-често използваният критерий за определяне на компетентността е местопребиваването на ответника. Вискателят и длъжникът по съдебното решение трябва да имат за консултант адвокат (*abogado*) и да се представляват от процесуален представител (*procurador*), освен в случаи на принудително изпълнение на решения, постановени в производства, при които участието на въпросните правни специалисти не е задължително.

Що се отнася до останалите случаи, процедурата е установена в член 548 и сл. от Гражданския процесуален кодекс; следва да се отбележи, че заповед за изпълнение се издава само по искане на една от страните, което се подава под формата на молба, както бе посочено по-горе. След подаването на молбата за принудително изпълнение в съда и при условие че процедурните правила и изисквания са изпълнени, съдът изготвя „обща заповед за изпълнение“. След като съдията постанови заповедта, съдебният съветник издава постановление, в което се посочват съответните конкретни мерки за изпълнение, както и мерките за издирване и установяване на имуществото на длъжника по съдебното решение, което изглежда подходящо за целите на изпълнителното производство.

Горепосочените заповед и постановление, заедно с препис от молбата за принудително изпълнение, се връчват едновременно на длъжника по съдебното решение, без да се засяга възможността за предприемане на определени мерки, целящи да се предотврати евентуално ощетяване на кредитора.

Длъжникът по съдебното решение може да възрази срещу изпълнението, като изтъкне конкретни основания, било от материалноправен (например, че задължението е вече погасено), или от процесуален характер (например допуснати грешки в изпълнителното производство), в съответствие с член 556 и сл. от Гражданския процесуален кодекс. В такива случаи се образува състезателно производство, в рамките на което се разглеждат доказателствата и което приключва с постановяването на разпореждане за потвърждаване на изпълнителната заповед или за нейната пълна или частична отмяна. Това решение подлежи на обжалване.

3.1 Производство

Като е посочено по-горе, изпълнителното производство се образува по искане на една от страните, която подава иск с молба за принудително изпълнение. Молбата за принудително изпълнение трябва да съдържа акта, на който се основава изпълнението (изпълнителен титул), да посочва изпълнителния способ, който да бъде разпореден от съда, имуществото на длъжника, което може да бъде запорирано, мерките за издирване и установяване на имуществото на длъжника, лицето или лицата, срещу които трябва да бъде насочено изпълнението, чрез посочване на данните им за самоличност и съответните обстоятелства. Ако изпълнителният титул представлява решение на съдебния секретар или решение или правораздавателен акт на съда, който отговаря за изпълнителното производство, молбата за принудително изпълнение може да се ограничи до заявление за издаване на изпълнителна заповед, в което се посочва подлежащото на изпълнение съдебно решение или правораздавателен акт (член 549 от Гражданския процесуален кодекс). В останалите случаи молбата за принудително изпълнение трябва да бъде придружена от документите, на които се основава изпълнението (изброени в член 550 от Гражданския процесуален кодекс). Ако молбата за принудително изпълнение отговаря на горните изисквания и ако представеният акт позволява да се пристъпи към принудително изпълнение, съдията или съдебният секретар издават съответно изпълнителна заповед или постановление, в които се определя — за парични вземания —

сумата, съставляваща главницата по вземането, както и предварително определеният размер на лихвите и разходите, без да се засяга възможността за тяхното последващо уточняване и коригиране, като във всички случаи се посочват засегнатите лица и принудителните мерки, които да бъдат приети.

4 Цел и естество на принудителните мерки

4.1 Кои видове активи могат да бъдат предмет на принудително изпълнение?

Следва да се подчертае, без да се засягат някои посочени по-долу несеквестируеми активи, че изпълнителните мерки трябва да бъдат пропорционални на сумата, за която се допуска принудителното изпълнение, като ако те са прекомерни, съдът може да разпореда да бъдат намалени. От друга страна, ако мерките са недостатъчни, вискателят може да поиска те да бъдат допълнени чрез разширяване на обхвата или увеличаване на броя на мерките, които трябва да бъдат приети. Когато вискателят не знае какво имущество притежава длъжникът по съдебното решение, съдът може да бъде помолен да направи издирване на имуществото, което се провежда от съдебния секретар директно по съдебен ред или чрез отправяне на съответни искания до компетентните органи. Наред с това съществуват редица скали или ограничения по отношение на запор или удържки върху надници и заплати, както е посочено по-долу. Принудителното изпълнение, наложено въз основа на заповед за плащане на издръжка (постановена в производство за издръжка между роднини или в производство по семейно дело, свързано с плащане на дължима издръжка на деца), представлява изключение, тъй като в тези случаи определените от закона скали не се прилагат спрямо изпълнението; в тези случаи съдът определя сумата, която може да бъде запорирана.

Що се отнася до несеквестируимите вещи, те са изброени в членове 604 и следв. от Гражданския процесуален кодекс (позоваването на „съдебния администратор“ следва да се чете като позоваване на „съдебния секретар“), както следва:

Напълно несеквестируемо имущество. При никакви обстоятелства следното имущество не може да служи за удовлетворяване на вземанията на вискателя:

- № 1 Имущество, което е обявено за несеквестируемо.
- № 2 Акцесорни права, които не могат да бъдат разглеждани отделно от основното право.
- № 3 Имущество, което само по себе си няма стойност.
- № 4 Имущество, обявено за несеквестируемо по силата на законова разпоредба.

Несеквестируемо имущество на длъжника по съдебното решение. Следните вещи също са несеквестируеми:

- № 1 Мебели и предмети от бита, както и дрехите на страната, срещу която е насочено изпълнението, и на нейното семейство, които не може да се считат за излишни. Най-общо вещи, като например храна, гориво и други, които по мнението на съда са от съществено значение, за да може длъжникът по съдебното решение и лицата на негова издръжка да могат да живеят с разумна степен на достойнство.
- № 2 Книгите и инструментите, които са необходими на длъжника по съдебното решение, за да упражнява своята професия, занятие или търговска дейност, когато стойността им не е пропорционална на размера на вземането.
- № 3 Свещени предмети и други вещи, използвани в обредните практики на законно регистрирани вероизповедания.
- № 4 Суми, изрично обявени за несеквестируеми по силата на закона.
- № 5 Имущество и суми, обявени за несеквестируеми по силата на ратифицирани от Испания договори.

По отношение на запора върху заплати и пенсии в Гражданския процесуален кодекс се установяват следните предпазни мерки:

1) Заплати, надници, пенсии, възнаграждения и подобни, чийто размер не надхвърля минималната работна заплата (тя се определя ежегодно от правителството), не могат да бъдат запорирани.

2) Заплати, надници, възнаграждения или пенсии, чийто размер надхвърля минималната заплата, подлежат на запор в съответствие със следната скала:

- № 1 За първата част от горницата до размер, равен на двойния размер на минималната работна заплата — 30 %.
- № 2 За горницата до размер, равен на тройния размер на минималната работна заплата — 50 %.
- № 3 За горницата до размер, равен на четворния размер на минималната работна заплата — 60 %.

№ 4 За горницата до размер, равен на петорния размер на минималната работна заплата — 75 %.

№ 5 За всяка сума, надхвърляща горните размери — 90 %.

3) Ако страната, срещу която е насочено изпълнението, получава повече от една заплата или надница, всички те се сумират, като несеквестрируемата част се приспада само веднъж. По подобен начин се сумират заплатите, надниците, пенсиите, възнагражденията и други подобни на съпрузите, освен при режим на разделяне на съпругеската собственост, доказателство за който трябва да бъде предоставено на съдебния администратор.

4) Ако страната, срещу която е насочено изпълнението, носи отговорност за издръжката на зависими лица, съдебният администратор може да намали с 10—15 % стойностите, посочени в член 607, параграф 2, точки 1, 2, 3 и 4 от Гражданския процесуален кодекс.

5) Ако заплатите, надниците, пенсиите или възнагражденията са обременени с постоянни или временни тежести от публично естество по силата на данъчното законодателство или законодателството в областта на социалната сигурност, при определянето на подлежащата на запор сума се взема предвид нетната сума, която длъжникът по съдебното решение получава след приспадане на тези удържки.

6) Горните параграфи на настоящия член се прилагат също и за доходи от професионална дейност като самостоятелно заето лице и за доходи от търговска дейност.

7) Сумите, запорирани в съответствие с тази разпоредба, могат да бъдат преведени директно на взыскателя по предварително посочена от него сметка, ако натовареният с изпълнителното производство съдебен администратор е дал разрешение за това.

В този случай както лицето или органът, който извършва запора и последващия превод, така и взыскателят, трябва да информират съдебния администратор на всеки три месеца съответно относно изпратените и получените суми, без да се засягат евентуални претенции, които могат бъдат предявени от страната, срещу която е насочено изпълнението, било защото счита задължението за напълно погасено, което съответно обезсилва запора, било поради факта, че запорите и преводите не са били извършени в съответствие с разпоредженията на съдебния администратор.

Издаденото от съдебния администратор разпореждане, с което се позволява извършването на директен превод, може да бъде оспорено чрез пряко подаване на жалба за преразглеждане до съда.

4.2 Какви са последиците от принудителните мерки?

За недвижимо имущество или други активи, които подлежат на вписване, съдът може по искане на взыскателя да разпорежи вписването на временна възбрана в съответния публичен регистър (обикновено имотния регистър, където се регистрира недвижимото имущество), с цел да се гарантира последващото изпълнение.

В други случаи могат да се приложат следните видове мерки:

– за парични средства: запор;

– за разплащателни сметки: заповед за запор, адресирана до банката;

– за възнаграждения: заповед за запор, адресирана до платеща;

– за лихви, приходи и постъпления: удържане от платеща, управление с упражняване на съдебен контрол или плащане в съда;

– за ценни книги и финансови инструменти: удържане на лихвата при източника, уведомяване на регулатора на фондовата борса или на вторичния пазар (ако ценните книги са допуснати до търговия на публичен пазар) и уведомяване на емитента.

Друго движимо имущество: конфискация.

Освен това, за да се гарантира осъществяването на принудителното изпълнение, всички лица и публични и частни органи са длъжни да оказват съдействие при налагането на принудителните мерки (те биват предупреждавани, че може да им бъде наложена глоба или дори да бъдат осъдени за неподчинение на съда, ако не изпълнят това, което се иска от тях). Това означава, че те трябва да предоставят информацията, която се изисква от тях, или да приемат съответните обезпечителни мерки и да предадат на съда всички документи и данни, с които разполагат, без никакви ограничения извън произтичащите от задължението за спазване на основните права или ограниченията, които са изрично предвидени от закона в някои случаи.

4.3 Какъв е срокът на действие на тези мерки?

Изпълнителните мерки нямат определен срок на валидност; те остават в сила до приключване на изпълнителното производство. Взыскателят трябва да подаде съответната молба за принудително изпълнение за всеки отделен случай. Например при заповед за движимо или недвижимо имущество ще се изиска публична продажба. Удовлетворяването на взыскателя ще се извърши от приходите от продажбата. В други случаи, например когато в заповедта се разпорежда предаване на имущество във владение на взыскателя (например извездане от имот за неплащане на наем), принудителните мерки се състоят във възстановяване на нарушеното владение на взыскателя чрез отстраняване на нарушилия договор наемател от имота.

5 Има ли възможност за обжалване на решението, с което се постановява такава мярка?

Изпълнителният титул не подлежи на обжалване. Длъжникът по съдебното решение обаче може да възрази, след като бъде уведомен за предстоящото изпълнение. В този случай се пристъпва към посоченото погоре производство за оспорване на изпълнението. Възражението може да е по същество или да се основава на формални пороци. Основанията за възражение са различни в зависимост от акта, който подлежи на изпълнение (както е предвидено в член 556 и сл. от Гражданския процесуален кодекс, в зависимост от това дали става дума за процесуален акт на съдията или съдебния секретар, за арбитражно решение или за постигнато чрез медиация споразумение; наказателни постановления, свързани с пътни инциденти, с които се налага санкция в максимален размер; актове по член 517, точки 4, 5, 6 и 7 от Гражданския процесуален кодекс, както и други подлежащи на изпълнение актове по член 517, параграф 2, точка 9. Възраженията, които се основават на прекомерност на иска, и възраженията, които се основават на формални пороци, се уреждат съответно в членове 558 и 559 от Гражданския процесуален кодекс). Следва да се отбележи, че е възможно съдът вече да е изтъкнал някои от тези основания служебно (ако съдът констатира възможна несправедливост на някоя от клаузите на заповед за изпълнение, представляваща официален публичен документ, акт или сертификат, той е длъжен служебно да предприеме действия по изслушване на страните по въпроса и след това да излезе с определение). Страните могат да обжалват заповедта на първоинстанционния съд въз основа на различните предвидени в този случай основания. Жалбата се разглежда от компетентния окръжен съд (*Audiencia provincial*).

6 Подлежи ли принудителното изпълнение на ограничения, по-специално във връзка със защитата на длъжника или сроковете?

Възможно е давността на изпълнителната мярка да изтече. Така например, давността на изпълнителна мярка, постановена въз основа на съдебно решение или правораздавателен акт, решение на съдебния секретар, с което се одобрява правно споразумение или споразумение, постигнато в хода на производството, арбитражно решение или постигнато чрез медиация споразумение, изтича, ако съответната молба за принудително изпълнение не бъде подадена в срок от пет години от датата на влизане в сила на окончателното съдебно решение или правораздавателен акт (член 518 от Гражданския процесуален кодекс).

Предвиден е и период на изчакване преди да се пристъпи към изпълнението на процесуални актове (на съдията или съдебния секретар) или на арбитражни решения или постигнати чрез медиация споразумения. Целта на този срок е да се даде време на ответника да изпълни разпореденото доброволно, като спечелилото делото лице не е длъжно да подава молба за принудително изпълнение. Съответно в срок от двадесет дни, считано от датата на влизане в сила на окончателното решение, или от датата, на която решението за одобряване на споразумението или неговото подписване е било връчено на длъжника по съдебното решение, не се постановява заповед за изпълнение на процесуални или арбитражни решения или на постигнати чрез медиация споразумения. В крайна сметка този период на изчакване има за цел да насърчи доброволното изпълнение от страна на ответника.

Както е обяснено по-горе в точка 4.1, с цел защита на длъжника в Гражданския процесуален кодекс се определя несеквестрируемостта на определени активи и се поставят пропорционални количествени ограничения на заповедта върху заплати, надници, възнаграждения или пенсии.

При публична продажба на имущество минималната цена, на която съответното имущество се продава на наддаващия, предложил най-високата оферта, трябва да е съобразена с оценката на имота или размера на задължението. Ограниченията с цел защита на длъжника са по-високи, ако за публична продажба се предлага основното жилище на длъжника (членове 670 и 671 от Гражданския процесуален кодекс).

В Гражданския процесуален кодекс се посочва също така, че по принцип размерът на лихвите върху дължимата главница и размерът на съдебните разходи не може да надхвърля 30 % от главницата (член 575 от Гражданския процесуален кодекс).

При изпълнение, насочено срещу основното жилище, разходите, които могат да бъдат наложени на длъжника по съдебното решение, не могат да надхвърлят 5 % от размера на вземането, посочено в молбата за принудително изпълнение (член 575 от Гражданския процесуален кодекс).

При реализиране на обезпечението върху ипотекиран имот, както и за длъжниците в особено уязвимо социално и финансово положение, извеждането от основното жилище се отлага.

Съгласно членове 55—57 от Закона за несъстоятелността (*Ley Concursal*) индивидуални заповеди за принудително изпълнение не могат да бъдат изпълнявани спрямо обявени в несъстоятелност търговски дружества, тъй като съдията в производството по несъстоятелност има изключителната компетентност да налага принудително изпълнение срещу неплатежоспособната страна; целта на тази мярка е да се попречи някои кредитори да бъдат третирани по-благоприятно от други.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 02/08/2017